

«Тыва Республиканың эң-не тергиин тыва дыл болгаш чогаал башкызы – 2010» мөөрей

"Мастер-класс"

Ангелина Борисовна Ондар

Бай-Тайга кожууннуң Тээли ортумак ниити билиг школазының I-ги категорияның
тыва дыл болгаш чогаал башкызы

«Бажың – онзагай делегей»

(Демдек адынга чугаа сайзырадылгазының кичээли)

5 класс

Сорулгазы:

1. Демдек ады дугайында билигни катаптаар;
2. Бажыңыга хүндүткелдиг, ынак болурунга; чаагай мөзү-шынарга уругларны кижизидер;
3. Уругларның чогаадыкчы чоруун, чугаазын сайзырадыр.

Бирги сөзүглел:

«Бажың – нарын болгаш хуулгаазын тургузуг. Ол дээрге чүгле ханалар, баганалар, дээвиирлер эвес, а онзагай үннерлиг чылыг, чымчак булуң-дур»

Ийиги сөзүглел:

«Чедимче чок бажыңнар база турар. Ээлери ону ажаап карактавайн, ынак эвес болур болза, бажың хомудай бээр. Ол бажыңны бир-ле багай кижилер оорлаар азы чаш ажы-төлу сылданып болур»

Үшкү сөзүглел:

«Бажың – эки, багай кижилер үне-кире халчып турар чер»

Дөрткү сөзүглел:

«Бажың – вокзал. Ында чурттап турар кижилер орай кежээ хонуп алыр дээш чедип келир»

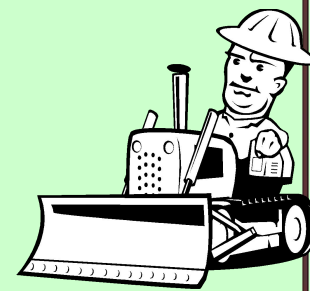
Бешки сөзүглел:

«Бажың – салон. Чиик сеткилдиг аалчылар чыып алгаш, хөглээр чер»

Алдыгы сөзүглел:

«Бажың – шивээ. Кым-даа үнүп, кирбес. Элдөлүшүз бажыңның ээзи долгандыр турар делегейден чурттап чоруур»

Чогаадыкчы ажыл «**Бажың тудары**»

Ажыглап болур эпитеттер: авыралдыг, энерелдиг, буян-чолдуг, эргим ынак, кержиктиг...

Ажыглап болур деңнелгелер: хуннуң чылыг херели дег, кыпкан от дег, ээреминде балык ышкаш...

Ажыглап болур метафоралар: чалгынымның чүглери бооп, ожуумнуң үш дажы болуп, сеткил-хөңнүм хөрзүнү бооп...

Кичээнгешинер дээш четтирдим!